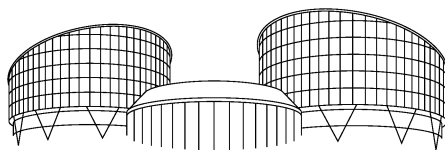

SPRIEDUMS LIETĀ “PĪLĀGS pret LATVIJU”

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PIEKTĀ NODAĻA

LIETA “PĪLĀGS pret LATVIJU”

(Iesniegums Nr.66897/13)

SPRIEDUMS

STRASBŪRA

2022.gada 3.marts

Šis spriedums ir galīgs, taču tajā var tikt veiktas redakcionālas izmaiņas.

Lietā “Pīlāgs pret Latviju”

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (Piektā nodaļa), sanākusi kā Komiteja šādā sastāvā:

Latif Hüseyinov, priekšsēdētājs,

Mārtiņš Mits,

Mattias Guyomar, tiesneši,

un *Martina Keller*, nodaļas sekretāra vietniece,

Ņemot vērā:

iesniegumu (Nr.66897/13), ko atbilstoši Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (“Konvencija”) 34.pantam 2013.gada 15.oktobrī pret Latvijas Republiku iesniedza Latvijas pilsonis A.Pīlāgs, dzimis 1971.gadā un dzīvo Rīgā (“iesniedzējs”), kuru pārstāvēja O.Ondrups, Kandavā praktizējošs jurists;

lēmumu nosūtīt iesniegumu Latvijas valdībai (“Valdība”), kuru pārstāv tās pārstāve K.Līce;

pušu apsvērumus.

Pēc apspriešanās slēgtā tiesas sēdē 2022.gada 3.februārī,

Pasludina šādu spriedumu, kas pieņemts augšminētajā datumā:

LIETAS BŪTĪBA

1. Lietas pamatā ir iesniedzēja sūdzība atbilstoši Konvencijas 6.panta 1.punktam, ka nacionālās tiesas pret viņu vērstajā administratīvā pārkāpuma lietā nepienācīgi izvērtēja viņa sūdzību par iespējamu uzskūdišanu.

2. Iesniedzēju, valsts amatpersonu, kuru nodarbināja Valsts ieņēmumu dienests, kopā ar kolēģi I.V. pakļāva operatīvajam eksperimentam, ko organizēja Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (“KNAB”) un sankcionēja prokuratūra. Pēc privātpersonas, kura rīkojās atbilstoši KNAB instrukcijām, lūguma iesniedzējs un I.V. no Igaunijas uz Latviju piegādāja ievērojamu skaidras naudas summu, par ko katrs no viņiem saņēma 500 *eiro* (EUR). KNAB ierosināja kriminālprocesu, bet to vēlāk attiecībā uz skaidras naudas piegādi izbeidza noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ. Sekojoši KNAB ierosināja administratīvā pārkāpuma lietvedību, kurā iesniedzēju sauca pie atbildības par valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpšanu, jo viņš nebija ieguvis atļauju papildus amatpersonas pienākumiem veikt citas darbības, par kurām saņem atlīdzību. Viņam piemēroja 65 LVL (aptuveni 92 EUR) naudas sodu. Nacionālās tiesas administratīvā pārkāpuma lietu izskatīja divreiz, iesniedzējam piemēroto sodu atstājot spēkā. Izskatot lietu pirmoreiz, apelācijas instances tiesa atcēla pirmās instances tiesas nolēmumu un nosūtīja lietu atpakaļ jaunai izskatīšanai. Izskatot lietu otro reizi, ar galīgo lēmumu 2013.gada 15.aprīlī apelācijas instances tiesa pievienojās pirmās instances tiesas motivācijai, nevērtējot iesniedzēja sūdzības par iespējamu uzskūdišanu.

TIESAS VĒRTĒJUMS

IESPĒJAMS KONVENCIJAS 6.PANTA 1.PUNKTA PĀRKĀPUMS

3. Iesniedzējs sūdzējās, ka nacionālās tiesas nepienācīgi izvērtēja viņa sūdzību par iespējamu uzskūdišanu, argumentējot, ka tādējādi pārkāptas viņa tiesības uz taisnīgu tiesu Konvencijas 6.panta 1.punkta izpratnē.

4. Valdība argumentēja, ka iesniedzēja iespējamais tiesību pārkāpums nesasniedz minimālo aizskāruma līmeni. Tiesa jau iepriekš ir noraidījusi līdzīgus iebildumus citās lietās, kas saistītas ar Konvencijas 6.pantu (skat. *Kangers pret Latviju*, iesniegums Nr.35726/10, 37.-41.rindkopa, 2019.gada 14.marts, ar turpmākām atsaucēm). Ņemot vērā, ka iespējama uzskūdišana, ja patiesi notikusi, var radīt nopietnas sekas iesniedzēja reputācijai un tiesvedības taisnīgumam, Tiesa nesaskata pamatu izskatāmajā lietā lemt citādi.

5. Šī sūdzība nav acīmredzami nepamatota vai noraidāma citu iemeslu dēļ. Tādēļ tā jāatzīst par pieņemamu izskatīšanai pēc būtības.

6. Vispārīgie principi, kas attiecināmi uz uzskūdišanu, ir apkopoti citastarp lietā *Ramanauskas pret Lietuvu* ([Lielā palāta], iesniegums Nr.74420/01, 51.-55.rindkopa, ECHR 2008), *Bannikova pret Krieviju* (iesniegums Nr.18757/06, 37.-65.rindkopa, 2010.gada 4.novembris), *Baltiņš pret Latviju* (iesniegums Nr.25282/07, 55.-57.rindkopa, 2013.gada 8.janvāris) un *Matanović pret Horvātiju* (iesniegums Nr.2742/12, 131.-135.rindkopa, 2017.gada 4.aprīlis).

7. Nav strīda, ka šajā lietā operatīvo eksperimentu organizēja KNAB, saņemot prokuratūras atļauju, un to īstenoja privātpersona, kas rīkojās atbilstoši tā norādēm. Tomēr, balstoties uz materiāliem, ko iesniegušas puses, Tiesa nevar noskaidrot, pamatojoties vienīgi uz substantīvo testu, vai iesniedzējs tika pakļauts uzskūdišanai, kas ir pretēja Konvencijas 6.pantam, un turpinās ar procesuālo uzskūdišanas testu.

8. Lai uzskatītu, ka iesniedzēja sūdzība par iespējamu uzskūdišanu ir izskatīta efektīvi, nacionālajām tiesām, ievērojot sacīkstes principu, būtu jānodibina iemesli, kāpēc pasākums uzsākts, apjoms, kādā nodarījumā iesaistījās policija, un jebkāda uzskūdišana vai spiediena, kam iesniedzējs bija pakļauts, daba (skatīt *Ramanauskas*, citēts iepriekš, 71.rindkopa).

9. Nacionālās tiesas administratīvā pārkāpuma lietai pievienoja atsevišķus materiālus no kriminālprocesa, kas vērsts pret iesniedzēju, (privātpersonas un iesniedzēja kolēģa I.V. liecība un informācija no KNAB un prokuratūras par operatīvo eksperimentu) (kontrastēt ar *Baltiņš*, citēts iepriekš, 62.rindkopa). Tomēr pirmās instances tiesa, otro reizi izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, atsaucās uz šiem materiāliem tikai, lai secinātu, ka iesniedzējs bija noslēdzis civiltiesisku darījumu, par ko viņš saņēma atlīdzību, un pamatotu, ka tajos iekļautie pierādījumi ir pieļaujami administratīvā pārkāpuma lietvedībā. Pirmās instances tiesa neizvērtēja slepeno operāciju kā tādu, jo šīs operācijas izvērtējumu jau bija veikusi prokuratūra. Nacionālā tiesa secināja, ka nav pamata apšaubīt prokuratūras izdarītos secinājumus, ka slepena operācija bija likumīga.

10. Par spīti iesniedzēja sūdzībai, ka viņu uzskūdīja, apelācijas instances tiesa to neizvērtēja. Atbilstoši KNAB apsvērumiem apelācijas instances tiesa bija prokuratūras uzdevums uzraudzīt operatīvo darbību atbilstību likumam. Skaidras naudas piegāde no Igaunijas uz Latviju bija nodibināta atbilstoši Kriminālprocesa likumam. Tādēļ nedz KNAB, nedz nacionālajai tiesai administratīvā pārkāpuma lietvedībā nebija kompetences izvērtēt operatīvās darbības. Apelācijas instances tiesa nesniedza nekādu vērtējumu par šo jautājumu, netieši norādot, ka tā piekrīt KNAB, ka tai nav kompetences izvērtēt šo jautājumu. Tā atstāja spēkā pirmās instances tiesas spriedumu un piekrita tās motivācijai. Tomēr tas ir tiesu uzdevums izvērtēt lietas faktus un veikt nepieciešamos pasākumus, lai atklātu patiesību un noskaidrotu, vai notikusi uzskūdīšana (skatīt *Ramanauskas*, citēts iepriekš, 70.rindkopa). Nav pietiekami, ka nacionālās tiesas, izskatot sūdzību par iespējamu uzskūdīšanu, vienkārši atsaucas uz prokuratūras secinājumiem (salīdzināt *Baltiņš*, citēts iepriekš, 63.rindkopa). Tiesa secina, ka nacionālās tiesas administratīvā pārkāpuma lietā neveica visaptverošu un pamatīgu vērtējumu par to, kādēļ operatīvais eksperiments īstenots, kāda bijusi policijas iesaiste nodarījuma izdarīšanā un kāda bija iespējamās uzskūdīšanas vai spiediena, kas vērsts pret iesniedzēju, daba (skatīt 8.rindkopu iepriekš), tādējādi graujot iesniedzēja tiesības uz taisnīgu tiesu.

11. Līdz ar to ir noticis Konvencijas 6.panta 1.punkta pārkāpums.

KONVENCIJAS 41.PANTA PIEMĒROŠANA

12. Iesniedzējs lūdza viņam atlīdzināt zaudējumus 185,39 *eiro* (EUR) apmērā un piešķirt kaitējuma kompensāciju 30 000 EUR apmērā. Tāpat viņš lūdza viņam atlīdzināt 1500 EUR par tiesāšanās izdevumiem nacionālā līmenī un 1000 EUR par tiesāšanās izdevumiem Tiesā.

13. Valdība nepiekrīt šīm prasībām.

14. Tiesa nesaskata nekādu cēlonisko saikni starp konstatēto pārkāpumu un pieprasīto zaudējumu atlīdzinājumu; tādēļ tā noraida šo prasību. Tiesa, ņemot vērā faktu, ka nacionālais regulējums paredz iespēju atjaunot administratīvā pārkāpuma lietvedību, ja Tiesa secina, ka nacionālās tiesas nolēmums neatbilst Konvencijai, uzskata, ka pārkāpuma konstatācija ir pietiekama taisnīga atlīdzība par jebkādu kaitējumu, ko iesniedzējs varētu būt cietis (skatīt *Kuzmina un citi pret Krieviju*, iesniegumi Nrs.66152/14 un astoņi citi, 122.rindkopa, 2021.gada 20.aprīlis, ar turpmākām atsaucēm).

15. Ņemot vērā tai pieejamos dokumentus, Tiesa uzskata, ka ir saprātīgi piešķirt iesniedzējam 1000 EUR atlīdzinājumu par visiem tiesāšanās izdevumiem kopumā, pieskaitot šai summai jebkurus ieturamos nodokļus.

16. Tāpat Tiesa uzskata par piemērotu, ka nokavējuma procentu likme ir vienāda ar Eiropas Centrālās bankas rezerves aizdevumu procentu likmi, kurai pieskaitīti trīs procentpunkti.

ŠO IEMESLU DĒĻ TIESA VIENBALSĪGI

1. *Atzīst* iesniegumu par pieņemamu;
2. *Nolemj*, ka ir noticis Konvencijas 6.panta 1.punkta pārkāpums;
3. *Nolemj*, ka pārkāpuma konstatēšana ir pietiekama taisnīga atlīdzība attiecībā uz jebkādu kaitējumu, ko iesniedzējs ir cietis;
4. *Nolemj*:
 - (a) ka valstij-atbildētājai trīs mēnešu laikā jāizmaksā iesniedzējam 1000 EUR (viens tūkstotis *eiro*), pieskaitot jebkurus ieturamos nodokļus, attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem;
 - (b) ka sākot no iepriekš minētā trīs mēnešu termiņa iestāšanās līdz samaksas veikšanai, par šo naudas summu ir jāmaksā procenti pēc likmes, kas ir vienāda ar attiecīgajā laika periodā spēkā esošo Eiropas Centrālās bankas rezerves aizdevumu procentu likmi nokavējuma periodā, pieskaitot tai trīs procentpunktus.
5. *Noraida* iesniedzēja taisnīgas atlīdzības prasību pārējā daļā.

Sagatavots angļu valodā un atbilstoši Tiesas reglamenta 77.punkta 2. un 3.apakšpunktam rakstveidā paziņots 2022.gada 3.martā.

Martina Keller
nodaļas sekretāra vietniece

Lətif Hüseynov
priekšsēdētājs